

Přeshraniční mezigenerační integrace (JUS) 1.5.2019 – 30.6.2021

Stručný popis:

Projekt se týká přeshraniční a mezigenerační spolupráce juniorů a seniorů. Vznikne síť sdružení neformálních skupin a institucí, které pracují s juniory a seniory v 6 partnerských městech - 3 polských a 3 českých. Partneri uskuteční řadu aktivit typu: mezigenerační přípravné dílny ve všech městech (**FS BARUNKA**: Mezigenerační školení - setkávání JUS v oblasti rukodělné tvorby, v oblasti hudební a v oblasti tréninku paměti – setkávání v každé oblasti 1x za dva týdny v období říjen až květen v letech 2019-2021 - 4 semestry), jejichž výsledky budou prezentovány během 18 polsko-českých dílen (**FS: Barunka**: 3x integrační dílna pro 20 PL a 20 CZ účastníků s programem – Advent, Jak chodila B.N. do školy a Oživlé Ratibořice) - a 6 integračních akcí u jednotlivých partnerů (**FS BARUNKA**: Jířinkové slavnosti 2020 + workshop-malování na hedvábí). Aktivní účastníci: cca 2340 osob.

Subjekty: Gmina Miejska Klodzko (vedoucí partner), Gmina Miasto Swidnica, Gmina Kedzierzyn – Kozle, Město Náchod, Město Hronov, Folklorní soubor BARUNKA, z.s. Česká Skalice.

Rozpočet připadající na FS BARUNKA: 108 958,46 EUR

z toho nutných 15 % vlastních finančních zdrojů, t.j 16 343,77 EUR (408 594,23 Kč)

Celkový rozpočet projektu všech šesti partnerů činí 590 980,14 EUR

Jedním z nejpálčivějších problémů, se kterými se celá Evropa a česko-polské příhraničí potýkají, jsou demografické změny a stárnutí společnosti. "Z jedné ze současně věkově nejmladších zemí Evropské unie se již v roce 2060 Polsko stane zemí nejstarší." ("Regionální diverzifikace procesu stárnutí", dostupné online na <https://www.stat.gov.pl>). Tato situace je patrná zejména v příhraničních regionech. Z publikace "Socioekonomická situace na česko-polském pohraničí" vyplývá, že nepříznivá demografická situace je pozorována ve všech vojvodstvích polsko-českého příhraničí. ("Socioekonomická situace na česko-polském pohraničí", dostupné online na <https://www.czso.cz/>).

Projekt bude v řadě navržených aktivit reagovat na potřeby seniorů z příhraničních oblastí. Tyto potřeby byly popsány v rámci příprav a realizace projektu "Aktivní senior polsko-českého příhraničí".

Další problém, k jehož řešení realizace projektu přispěje, se týká negativních předsudků souvisejících se seniorským věkem. "Z průzkumu stáří, který byl proveden formou rozhovorů na skupině čítající 800 dětí, vyplynuly dva závěry. Děti se o tématu stáří vyjadřovaly častěji negativně než pozitivně. Více než 90 % patnáctiletých popisovalo starší lidi pomocí negativních kategorií." (Město generací, dostupné online na <https://www.wroclaw.pl>). Do projektu budou zapojeny děti a mládež, ale i senioři a společnými aktivitami se pokusí předsudky překonat.

Dalším problémem je fakt, že instituce a organizace zabývající se prací s mládeží a seniory na obou stranách hranic o sobě málo vědí. Dokládá to nedostatek přeshraničních projektů, které by do společných aktivit zapojovaly obě generace. Proto partneri v rámci projektu vytvoří síť spolupráce, jež bude vybavena konkrétními nástroji a podpořena samosprávnými jednotkami zapojenými do projektu.

Příčiny problémů je třeba hledat v měnící se demografické situaci v celé Evropě. Statistické údaje z přelomu 20. a 21. století dokládají výrazné prodlužování střední délky života. S tím souvisí i prodlužování seniorského věku. Polsko a Česká republika se již řadí mezi tzv. demograficky staré státy. K velmi vysoké rychlosti stárnutí společnosti v příhraničních regionech přispívají záporný přirozený přírůstek a pracovní migrace. Pohraničí je periferie vzdálená od hlavního města, která pro mladé lidi není příliš lákavá.

Dalším problémem jsou negativní předsudky o stáří. Jeho příčiny hledejme v tzv. "kultu mládí", který přizívají média. Tento kult přispívá k tomu, že mladí lidé čím dál častěji pocítují chorobný strach ze stáří neboli gerontofobii. "Ve vzdělávacích programech věnujících se sociální oblasti je kladen příliš malý důraz na učení úcty ke starším lidem. A v důsledku stále silněji pocítujeme, že mizí propojení mladých se starými v rámci jednoho společenství." (Město generací - vzdělávací program zaměřený na sociální oblast, dostupné online na <https://www.wroclaw.pl>).

Příčiny problému nedostatku přeshraniční spolupráce zapojující zároveň mladé lidi a seniory jsou následující:

- nedostatečné znalosti o partnerských organizacích a institucích na druhé straně hranice
- nedostatečná aktivita vzdělávacích zařízení na obou stranách hranice v oblasti aktivit zapojujících zároveň děti a mládež a seniory
- malé zkušenosti příjemců s realizací projektů tohoto typu

Díky navrženým aktivitám a vybudování sítě partnerských institucí projekt minimalizuje a omezí příčiny nedostačující přeshraniční spolupráce v této oblasti.

Hlavním cílem projektu je posílit intenzitu spolupráce polského a českého společenství žijícího v příhraničí. Cíle bude dosaženo uskutečněním navrhovaných aktivit, v rámci kterých dojde k integraci ve dvou hlavních rovinách - v rovině

přeshraniční a mezigenerační. Projektové aktivity (přípravné aktivity, integrační workshopy a integrační akce) jsou zacílené na seniory a mládež z partnerských měst.

Specifické cíle projektu:

- Posílit spolupráci mládeže a seniorů v rámci jednotlivých partnerských měst. Tohoto cíle bude dosaženo pomocí navrhovaných přípravných aktivit. Při těchto aktivitách se mládež a senioři z daného města ve svém městě zúčastní integrační akce a připraví si program, který následně představí během přeshraničních workshopů a integračních akcí, jichž se zúčastní všechna partnerská města.
- Posílit spolupráci polských a českých nevládních organizací, neformálních skupin a institucí věnujících se práci s mládeží a práci se seniory. V rámci projektu vznikne síť těchto organizací, které se budou moci poznat a navázat spoluprací. V rámci projektu získají přístup ke konkrétním nástrojům (www stránky, Centrum přeshraniční spolupráce JUS v Klodzku, pozvání k prezentaci a spolupráci během workshopů a integračních akcí), díky kterým bude možné dosáhnout cíle a v budoucnu realizovat přeshraniční projekty.
- Omezit negativní předsudky (týkající se jak seniorů, tak mládeže) přetrvávající v cílových skupinách. Zapojením mládeže a starších lidí do společných přeshraničních aktivit dojde k překonávání překážek, čímž se posílí vzájemné pozitivní nahlížení jednotlivých cílových skupin.

Očekává se, že výsledkem realizace projektu budou následující změny:

- Vznikne integrovaná síť spolupráce sdružení a skupin ze 6 partnerských měst - 3 polských a 3 českých. V průběhu přípravy projektu již partneři ve svých městech vytypovali sdružení a skupiny věnující se práci s dětmi a mládeží. Ve fázi realizace projektu budou k zapojení do sítě přizvány další organizace, které se tak budou moci poznat a během projektových aktivit budou mít prostor k prezentaci.
- Budou zpřístupněny nástroje umožňující aktivní spolupráci subjektů v rámci sítě. Webové stránky umožní prezentaci jednotlivých subjektů. Výsledky přípravných a přeshraničních workshopů budou prezentovány v rámci všech projektových aktivit. Centrum přeshraniční spolupráce JUS zajistí poradenství v oblasti možné spolupráce.
- Posílí se schopnost přeshraniční spolupráce subjektů sítě po skončení realizace projektu. Tyto subjekty budou díky prezentacím a osobním známostem svých představitelů a členů sítě schopny realizovat přeshraniční iniciativy v souladu s projektovými cíli po skončení realizace projektu.
- Dojde ke zbourání předsudků týkajících se negativního nahlížení mládeže na seniory a naopak. Společné přípravné aktivity, pravidelné workshopy a přeshraniční prezentace výsledků workshopů umožní bezprostřední kontakt mládeže a seniorů, což přispěje k posílení pozitivního nahlížení na tyto skupiny.
- Bude realizován inovativní projekt s tematikou, které se doposud nikdo z příjemců podpory z programů přeshraniční spolupráce nevěnoval. Realizace přispěje k nárůstu počtu iniciativ v oblasti zásadní otázky přeshraniční mezigenerační integrace.
- Zapojení velkého počtu aktivních účastníků (18 integračních workshopů, kterých se zúčastní celkem 720 osob, a 6 akcí, jichž se zúčastní celkem 1620 osob + diváci jednotlivých akcí) a intenzivní propagační aktivity posílí povědomí o cílech projektu a o Programu Interreg V-A.

Mládež ze 6 partnerských měst - děti a mládež ze škol, uměleckých škol (ZUŠ), organizací a sdružení, skautských skupin atp. Dále rovněž mládež z rodin seniorů, kteří se projektu účastní. Díky realizaci aktivit v rámci projektu posílí tato cílová skupina své kompetence a omezí negativní předsudky týkající se seniorského věku. Přeshraniční setkávání ovlivní spolupráci a pozitivní pohled na mládež a seniory z druhé strany hranice a umožní prezentaci svých úspěchů a zájmů.

Senioři ze 6 partnerských měst - osoby sdružující se kolem klubů seniorů, zájmových kroužků a osoby zabývající se o projektové aktivity. Účast v projektových aktivitách posílí jejich kompetence a zbourá předsudky vůči mladým lidem ("ta dnešní mládež" apod.). Přeshraniční setkávání ovlivní spolupráci a pozitivní pohled na mládež a seniory z druhé strany hranice a umožní prezentaci svých úspěchů a zájmů.

Sdružení a skupiny pracující s mládeží a seniory ze 6 partnerských měst. Zapojení do sítě spolupráce umožní těmto skupinám posílit své možnosti v oblasti realizace přeshraničních iniciativ. Prezentace sdružení a skupin v rámci projektových aktivit posílí povědomí o partnerských subjektech na druhé straně hranice.

Do projektových aktivit se aktivně zapojí zhruba 2340 zástupců cílových skupin; podobné číslo z Polska a České republiky. Kromě toho se předpokládá velký počet pasivních účastníků integračních akcí, tj. diváků z každého partnerského města.

Všichni partneři projektu se vynasnaží zajistit udržitelnost výsledků projektu a jeho přeshraničního dosahu mj. údržbou a aktualizací internetového portálu.

V období udržitelnosti bude webová stránka otevřena pro nové subjekty a sdružení, které se budou chtít zapojit do přeshraniční spolupráce v rámci vzniklé sítě spolupráce. V Klodzku vznikne centrum přeshraniční spolupráce JUS, které bude podporovat přeshraniční iniciativy v rámci sítě, poskytovat informace v oblasti spolupráce a možností jejich spolufinancování.

Polské a české veřejné instituce a nevládní organizace budou na základě vzniklých partnerských smluv i nadále spolupracovat na zlepšování politiky ve věcech juniorů a seniorů. Navázané kontakty a přátelské vztahy posílí vzájemné přeshraniční vazby, zintegrují příhraniční společnosti, prohloubí povědomost juniorů a seniorů o kulturním dědictví, tradicích, zdravém životním stylu a prevenci chorob i o občanské uvědomělosti. Integrace cílových skupin se stane impulsem k dalším vzájemným návštěvám, k využívání kulturní a turistické nabídky měst na druhé straně hranice a k organizaci dalších společných iniciativ v budoucnu.

Projekt se zaměřuje na posilování rovnoprávnosti a toleranci mezi seniory a juniory. Senioři budou mít možnost se aktivně zapojit do projektu, nabýt nové znalosti, zaplnit volný čas a předat životní zkušenosti pro juniory.

Díky přeshraničním kontaktům a integrováním se staršími lidmi junioři získají nové znalosti a odstraní negativní stereotypy týkající se stárnutí. Pozitivní vnímání přirozených etap lidského života napomůže všem cílovým skupinám ve společném soužití na polsko-českém pohraničí.

Regionální strategie a koncepce:

1. Strategie Rozvoje Dolnoslezského Vojvodství 2020 , Cíl 7. Sociální začlenění, zvyšování úrovně a kvality života; Dolnoslezská Strategie Sociální Integrace 2014-2020 (bod Stárnutí populace, mikrosféry: Podpora, Integrace, Spolupráce).
2. Strategie Rozvoje Opolského Vojvodství do roku 2020, Cíl 2.1 i 5.1
3. Strategie Rozvoje Královehradeckého kraje 2014-2020: 1. Konkurenceschopnost a inovace - 1.4 Zvýšení atraktivity Královehradeckého kraje pro další rozvoj turistiky, významné oblasti lokální ekonomiky, 3. Veřejné služby a společnost, 3.2. Zlepšení sociálního prostředí a zajištění dostupných a kvalitních sociálních služeb obyvatelům,

Během přípravy projektů se partneři seznámili s dostupnými příklady osvědčených postupů použitých v již zrealizovaných sociálních projektech týkajících se záležitostí seniorů a juniorů. Byly využity databáze Fondu Sociálních Iniciativ vedeného Ministerstvem Práce a sociálních věcí (PL) jakož i databáze projektů uskutečněných v Evropě, financovaných z unijních prostředků nacházející se na internetové stránce <http://www.interact-eu.net>

Veškeré aktivity obsažené v projektu představují aktivity typicky existenciálně-ekonomické (využívání veřejně přístupných objektů, hromadné dopravy atp.) a budou tak mít zcela neutrální vliv na životní prostředí. Plánovaná rekonstrukce prostoru Centra přeshraniční spolupráce JUS se uskuteční v budově a nebude mít žádný dopad na životní prostředí.

Každý z partnerů projektu pořídí propagační materiály – FS BARUNKA tyto:

- roll-up pro prezentaci projektu
- zajištění 1 integrační akce Jířinkové slavnosti 2020 - významné výročí 200 let od narození spisovatelky Boženy Němcové (moderátor, dekorace, výstava Babička ve filmu, výuka obrozeneckých tanců Salon český obrozenecký, pronájem hudebních dobových nástrojů);
- koupě dobových měšťanských obrozeneckých kostýmů vytvořených na zakázku – ruční práce - 4 páry (rozsah bude upřesněn podle současných cen): dámské šaty, pánský oblek;
- nákup 3-5 kusů regionálních hudebních nástrojů dle rekonstrukce muzejních originálů (např. nechanická harfa, kejdy-dudy, cimbálek, niněra, trumarína) rozsah bude upřesněn podle současných cen;
- dárky pro účastníky návštěv u projektových partnerů při 5 integračních akcích (např. cestovní zavazadla, deštníky, cestovní deky, termosky atp.);
- dárky pro účastníky 3 integračních dílen na památku – Pexeso Advent, omalovánky Jak chodila B.N. do školy, zpěvník Řemesla
- dárky pro účastníky 5 integračních akcí u projektových partnerů - např. cestovní zavazadla, deštníky, cestovní deky, termosky atp.